

[Collet]

ideologisk synspunkt, som hr. Gade kommer frem med her, og det skader beskæftigelsen.

Hr. Bjørn Poulsen nævnedes, at man i højre side af salen var mindre modtagelig for nye tanker. Man må erkende, at de tanker, som kommer frem her i SFs beslutningsforslag, ikke er nye. Jeg brugte ganske megen tid i mit første indlæg på at redegøre for, at det er gennemprøvede ting, SF stiller forslag om her. Jeg nævnedes fællesskabet, som landbrugsministeren også nævnedes, og jeg forsøgte at kaste blikket mod Øst, hvor man siden 1917 har haft rig lejlighed til at se, hvorledes kollektiviseringen har virket. Alle er jo enige om i dag, at disse eksperimenter har spillet fallit.

Videre sagde hr. Bjørn Poulsen, at vi i den borgerlige side af salen skyder SF de værste motiver i skoene. Mig bekendt går SF ind for kollektiv ejendomsret til produktionsmidlerne, men det ville da være interessant at få det afkræftet her fra folketingets talerstol, hvis SF mener, at der fremover skal være privat ejendomsret til banker og forsikrings-selskaber, fabrikker, handelsvirksomheder og alt muligt andet. Det ville være interessant at få at vide, at man ikke vil kollektivisere ejendomsretten til produktionsjord.

Til sidst skal jeg bare lige for en ordens skyld gøre opmærksom på, at der er forskel på statsstyring og kollektivism.

Øllgaard (V):

Første runde i debatten bragte ikke så forfærdelig meget nyt i forhold til, hvad der tidligere har været nævnt fra denne talerstol i landbrugsdiskussioner, og det gør anden runde såmænd nok heller ikke.

Jeg vil i hvert fald fastholde mit hovedsynspunkt, at det umuligt kan være hverken den ejerform eller selve det finansieringssystem, som vi har her i Danmark, der kan være årsag til landbrugets krise. Derfor er det hverken ejerform eller finansieringssystem som sådanne, som vi skal ændre på. Det undrer mig, hvis det virkelig forholder sig sådan, at hr. Stavad ikke har forstået det, for det er da indlysende, at en rente på 20–23 pct. er ødelæggende for enhver landbrugsproduktion, i særdeleshed for enhver husdyrproduktion. Men de 20–23 pct. i rente var ikke finansieringssystemets skyld. Årsagen var den økonomiske politik, der blev ført, og

som socialdemokratiet har et hovedansvar for. Den politik har vi nu heldigvis ændret, og det er heldigvis godt i gang med at give en anden rente, som er lidt mere til at leve med. Men der er nogle gældsbyrder, der har hobet sig op, og disse gældsbyrder må vi gøre noget ved. Vi må skaffe udvej for at få ombyttet nogle af de værste af dem.

Det er karakteristisk for denne diskussion som for alle tidligere diskussioner, at socialdemokratiet og SF hævder, at det er finansieringsproblemer og strukturproblemer, der er landbrugets hovedproblem. Vi hævder derimod, at det er erhvervsklimaet hertilands, konkurrenceevnen, der er hovedproblemet, og at det derfor er dér, vi skal sætte ind.

Det forhindrer imidlertid ikke, at der har været momenter i diskussionen, som det nok kunne være værd at forfølge. Jeg mener da, der er god mening i, at SF fremhæver, at der er nogle strukturproblemer i vort landbrugs-erhverv. Dem kunne der være god grund til at drøfte, dog ikke ved denne lejlighed.

Sådan kunne man pille flere enkeltelementer ud af debatten, som der kunne være grund til at gøre mere ved, men grundlæggende mener jeg, at disse to forslag heldigvis er mere eller mindre forældede. Der er en politik og en udvikling i gang, som vil løse disse problemer på en langt bedre måde, end de – i hvert fald ud fra en teoretisk betragtning – ville kunne løses på via disse forslag.

Gade (SF):

Jeg kan forstå på hr. Øllgaard, at det er denne regerings skyld, at vi har fået det rentefald, som er kommet, at det er denne regerings politik skyld. Det er da en interessant oplysning. Det er måske også denne regerings skyld, at rentefaldet satte ind i Vesttyskland for 2 år siden og i USA for 1½ år siden, men nu endelig er nået til Danmark? Det skal jeg lade ligge, men jeg synes nok, det viser noget om, at når man hænger hele argumentationen op på det synspunkt, er man ude, hvor isen ikke er ret tyk.

Landbrugsministeren holdt et foredrag om økologisk landbrug. Jeg kunne godt høre på foredraget, at landbrugsministeren ikke har megen forståelse for, hvad der kan ligge i begrebet økologisk landbrug. Det illustrerede han klart. For at lette landbrugsministerens forståelse af, hvad der kan ligge i begrebet,